

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam.

32. szám.

Debrecen, 1927 augusztus 6.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Helyzetjelentés Erdélyből.

(A magyar kálvinista sors mai legszomorúbb tényei.)

Az alábbi sorokat az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsának ama jelentéséből kivonatolja a Református Szemle, amelyet az igazgatótanács a múlt napokban tartott egyházkerületi közgyűlése elé terjesztett. Ebből mindenki döbbenetes világossággal megláthatja — az is, aki eddig még tán nem tudta vagy nem fogta volna föl eléggé — micsoda élethalál-harc folyik ma Erdélyben a magyar református egyházi és kulturális értékek és javak körül s hogy hány sebből vérzik ma odalenn — vajha csak véreznék és *el ne véreznék!* — a magyarság és kálvinizmus: „*A tanügyi jelentés* négy alrészre tagolódik és szól az elemi iskolák, a középiskolák (liceumok, polgári iskolák, kereskedelmi iskolák, tanítóképzők), szeretetház és theologiai fakultás állapotáról. Ezek közül egyedül az utóbbi az, amelynek állapota úgy a növendékek, tanárok számát, mint az anyagi és szellemi helyzetét tekintve, kielégítő és megnyugtató. — A többiek mind küzdenek a súlyos, működésüket megbénító kormányintézkedésekkel, a növendékek és tanárok, tanítók számának aggasztó apadásával, az anyagiak hiányával.

Bár híveink nagy erőfeszítéssel újabb és újabb elemi iskolákat állítottak fel, elemi iskoláink száma a legutóbbi jelentés óta negyvennel apadt, aminek magyarázata abban van, hogy 1923 júliusától 1926 szeptemberéig szinte 100, pontosan 91 elemi iskolánk zárattott be. Még megdöbbentőbb a tanítók és növendékek számának állandó csökkenése. 1920-ban 230-cal volt több a tanítók száma, mint ma és a református elemi iskolába járó növendékeké 17,473-mal. Az előbbinek oka részben tanítóink nehéz anyagi helyzete, részben az utánpótlás elégtelen volta, az utóbbié a tankötelesek számának apadása mellett iskoláink egy részének megszűnése és növendékeinknek az állami iskolákba való kényszerű és önkéntes betódulása. Az 1925—26-ik tanévben 20-szor annyi református tanköteles járt román állami iskolába, mint 1920—21-ben.

A középiskolák helyzete sem örvedetesebb. Az anyagi nehézségeken kívül, melyek még súlyo-

sabban nehezédnek rájuk, mint az elemi iskolákra, működésüket megnehezítette: az adminisztrációs munka megsokszorozódása, a tanárhiány, az új tanterv nehézségei, az autorizáció kérdése, a más vallású növendékek kitiltása, a tankönyvhiány és a növendékeket gyöttrő, megfélemlítő vizsgai vexaturák.

Megszűnt: a szászvárosi kollégium, a székelyudvarhelyi, nagyenyedi, zilahi leány-, a baróti, marosújvári, dési, bánffyhungyadi fiú polgári iskola, a szászvárosi, dicsőszentmártoni kereskedelmi és a sepsiszentgyörgyi tanítónőképző iskola.

Kollégiumainkban a tanulók létszáma 1923 óta 2375-ről 1870-re szállott alá, a rendes és helyettes tanároké 109-ről 84-re.

Tanító- és tanítónőképzőintézet csak egy maradt, a nagyenyedi. Ezeknek a fennállását a Magánoktatási törvény elismerte és a növendékek száma is az utóbbi években növekedett, de súlyos feladatként áll kerületünk előtt egyfelől az intézetek megfelelőbb elhelyezése, másfelől a tanítóképzés olcsóbbá, esetleg ingyenessé tétele

Aki végigtékinti iskoláink jelenlegi állapotát, szinte reménytelennek látja a helyzetet. Pedig adatai között sok drága biztatás van a jövőre nézve. 62 egyházközség tizenhárom millió leura rugó áldozatot hozott iskolaépületek rendbehozására, vagy új emelésére, a dologi és személyi kiadásokra az 1925—26. tanévben háromszor annyi terhet hordoztak, mint 1920—21-ben és a nagy tanulmányi nehézségek dacára is, iskoláinkban a tanítási eredmény kielégítő volt.

Az összes iskoláink közül a jelentés megállapítása szerint legmegnyugtatóbb helyzetben levő theologia állapota sem abszolúte kielégítő. Helyiségeinek még mindig tartó lerekvirálása következtében fentálló zsufoltsága nemesak a nyugodt tanulmányozást teszi lehetetlenné úgy a növendékek, mint a tanárok számára, hanem a növendékek egészségét is komolyan veszélyezteti.

A *vagyoniügyi jelentés* megemlékezik azokról a milliós veszteségekről, mely a kerületet kolozsvári házainak (melyeket a felsőbb leányiskola számára vásárolt volt Erdélyi Magyar Tanítók szövetségétől és a magyar államtól) állami — per útján történt — elvételével érte.

Az egész jelentést pedig bezárja az agrár-törvény végrehajtásáról szóló beszámoló, mely megállapítja, hogy az egyházaink birtokában levő fekvőségekből, melyek 1923. előtt 58,500 holdat tettek ki eddig 24,563 holdat, tehát több mint felét sajátították ki, ahelyett, hogy a törvény szerint a meglevőhöz még 22,571 holdat adtak volna. Megállapítja, hogy nem egyenlő mértékkel mértek nekünk és a más egyházaknak és hogy a kisajátított földekért megállapított hihetetlenül csekély összegeket sem kapták meg eddig egyházaink.

Ezek a tények valóban méltók arra, hogy minden esonkamagyarországi református és nem református magyar embernek lelkinyugalmát állandóan zavarják, álmaiban kísértsenek s éjjel-nappal harsonázzák lelkébe a vér- és hitbeli testvériség felelősségének zordon, de üdvös parancsszavait. Mert ha ez a felelősségérzet s a neki való engedelmesség nincs meg bennünk, ezer Rothermere sem tud segíteni sem mirajtunk, sem a kereszt alatt nyögő testvéreinken!

R. I.

Egyház

Esperes beiktató beszéd.

Elmondattott Újfehértón 1927 július 26-án.

Nagytisztelendő Esperes úr! Szeretett testvérem az Úrban! Ebben az ünnepélyes órában, amidőn te egy felette megtisztelő, de súlyos kötelességekkel és felelősséggel járó egyházi méltóságot, a középzsabolcsi református egyházmegye esperesi tisztségét, amelyre törvényesen megválasztattál, akarod ünnepélyesen elfoglalni, engeddd meg nekem, mint ebben a tisztségben elődödnök, hogy első sorban hittestvéri szeretettel köszöntselek és az egyházmegye gyülekezeteinek nevében üdvözöljelek téged, mint lelki vezérünket.

Felette megtisztelő állásnak és méltóságnak nevezem a református esperesi tisztséget azért, mert őseink, különösen a mi nagynevű és boldogemlékezetű reformátorunk Kálvin János által megszerkesztett egyházalkotmányunk szerint, amely mintája lett a népképviselői alapon nyugvó mindennemű önkormányzati szervezet megalkotásának, az esperesi tisztség a második helyen álló egyházi méltóság és ezért, mert ezt a méltóságot nem egy ember adja, legyen az bár a polgári és egyházi társadalom legmagasabb polcán álló ember, hanem ez az egyes gyülekezeteiket alkotó nép sok ezerének közvetett úton megnyilvánult akarata.

Téged, szeretett testvérem, közel tízezer református lélek emelt e díszes polcra és lelkipásztor-társaid nagy többsége tett vezérévé. Ez a többség, mely ma már az összesnek akaratát képviseli, tett Téged elsővé maguk között, azt akarta, hogy Te légy első az egyenlők között.

A református esperesi állás tehát kiváló mértékben bizalmi állás, épen ezért jár ez súlyos kötelességekkel és nagy felelősséggel együtt.

Távol áll én tőlem a gondolata is annak, hogy én neked utasításokat, sőt még annak is,

hogy tanácsokat adjak arra nézve, hogy miképpen munkálkodjál s miképpen tedd magad érdemessé e bizalomra. Adott neked a gondviselő Isten kiművelt értelmet, adott akaratot, adott szivedbe szeretetet, adott lángoló buzgóságot, mely ösztönözzön és irányítson anyaszentegyházad felvirágoztatása érdekében végzendő munkáidban. Ha ezekre hallgatsz, ha ezek tanácsán jársz, megtalálod az utat, melyen életed kitűzött célhoz elvezet.

Azt azonban engeddd meg nekem, hogy lerajzoljam előtted egy buzgó esperesnek a szellemi képét, úgy, mint ahogy az az én lelkemben él s mint a melyet én nyolc éves esperesi pályámon megközelíteni óhajtottam és ha megvalósítani nem tudtam, annak nem az akarat hiánya, hanem a a bennem lakozó gyarlóság volt az oka.

Ennek a képnek egyes fénylő vonásait azok az esperesek adják, akiket én mint a felső-, majd a középzsabolcsi egyházmegye espereseit gyermek-, ifjú- és férfikoromban ismertem, akiknek munkálkodását és ennek áldásos eredményeit láttam. E három kiváló férfiú volt Kozma József, Lukács Ödön és Görömbey Péter. Mindhárom kitűnő képzettségű, lángoló buzgóságú és apostoli lelkületű férfiú. Közös vonás volt bennük, hogy a Pál ap. példája szerint, a beléjük helyezett közbizalomnak igyekeztek megfelelni, a részükre biztosított hatalmat úgy akarták felhasználni és értékesíteni, hogy ne uralkodjanak, hanem szolgáljanak és pedig szeretettel, szolgáljanak és használjanak sokaknak. Megvalósították. Élete végén mindenik nyugodt lélekkel mondhatta el az apostollal: „Én nem gondoltam semmivel, az én életem is nekem nem volt drága, hogy örömmel végezhettem el az én futásomat és a szolgálatot, amelyet vettem az én Uramtól, a Krisztustól“.

Ez hát az első fénylő vonás, mely azt a szellemi képet alkotja, mely az én lelkemben a jó esperesről él.

Szolgálni szeretettel, használni sokaknak, használni annyit, amennyit a nekünk adatott erők és tehetségek mértéke megír. Ügyes-bajos dolgát mindenkinek felkarolni, a saját maga ügyévé tenni és úgy végezni el, mintha a maga ügyéről volna szó. A mi másnak fáj, az fájjon neki is, a másokon esett sérelem az ő sérelme legyen, bár a tökéletesség távol vagyton tőle, mivel rész szerint vagyton bennünk az ismeret és itt csak homályosan, mintegy tükör által látunk, — úgy intézze a mások ügyeit, úgy orvosolja a sérelmeket, hogy az igazság legjobban megközelíttessék. Feddjen, dorgáljon, irtson, gyomláljon, pusztítson, ahol kell, de buzdítson, dicsérjen, építsen, plántáljon ott, hol nemes törekvést, jó igyekezetet lát és vigye előbbre a szent ügyet, az anyaszentegyház ügyét.

A második vonás, mely a jó esperes képét alkotja az önzetlenség. Ne azt nézze, ami neki jó és hasznos, hanem mindig azt, a mi másnak hasznos. Ő reá nézve sokszorosan tartozik a Pál ap. figyelmeztetése: „Ne nézze kiki csak a maga hasznát, hanem a másokét nézze“. Ne számolgassa soha, mennyi idejébe, fáradságába, költségébe kerül, mennyi haszna marad el, ha ezt vagy azt a

gyülekezetet, ahol baj van, meglátogatja, vagy itt, amott, ahol öröm van megjelen, hogy személyes megjelenésével oszlassa el a félreértéseket, orvosolja a bajokat és szentelje meg az örömet, erősítse meg az Úr dolgaiban buzgólkodókat, hanem menjen és bölcs előrelátással, megfontolással, az Íge erejével csillapítgassa a felzaklatott kedélyeket, simítsa el az ellentéteket, állítsa helyre a jó békességet. Így sok bajnak, keserűségnek és romlásnak elejét veheti. *A rokon- vagy ellenszenv* ne vezesse cselekedeteiben, előtte minden ember egyenlő legyen, ha rokon, ha idegen, ha ellenség, ha jó barát, ha gazdag, ha szegény, előtte legyen a cél, hogy az érdemesnek felébe ne kerüljön az érdemetlen, az igaznak a gonosz, a jónak a rossz.

Harmadik vonás, mely a jó esperes szellemiségét alkotja. a fedhetetlen élet, a tiszta és békés családi együttélés, a gyermekeknek okos, józan és istenfélelemben, egyházhoz, valláshoz való hű ragaszkodásban nevelése. Az esperesre sok szem néz. Neki magán- és családi életében is tündökölnie kell, hogy jó példaadással járasson lelkipásztortársai, a tanítók, előljárók és hívek előtt. Neki nem szabad elfelejteni Pál apostolnak Timótheushoz írott azon intését: Ha valaki az ő tulajdon baját nem tudja igazgatni, mi módon visel gondot az Isten egyházára. Minden lelkipásztorra tartozik ez, de legfőképpen az esperesre.

Ezek azon fővonások, amelyekből én a jó esperes képét magamnak megállapítom. Hiszem, hogy ezen vonásokat te is egyesíteni óhajtod magadban és csak a fénylő vonások tesznek téged hű sáfárrá, az anyaszentegyháznak buzgó harcosává, minden igaz és nemes ügynek pártfogójává és igazán elsővé az egyenlők között.

A talentumok nálad erre megvannak. Eddigi munkálkodásoddal megmutattad, hogy a talentumokat okosan tudod használni. Megvan benned a készség és buzgóság a szolgálatra, a másoknak, a sokaknak való használatra. Szálljon munkádra az Úr áldása, lebegjen feletted kegyelme, hogy buzgó munkálkodásod nyomán fakadjon fel a szeretet, békesség, testvéri egyetértés ékes virága és mindez teremjen gazdag gyümölcsöket Istennek dicsőségére és az ő földi országának épülésére.

A legszebb remények között adom át neked az esperesi tisztet és méltóságot és esdem le read az Úrnak kegyelmét.

Most pedig kérlek, tartsd meg székfoglaló beszédedet.

Porzsolt István középzsabolcsi egyházmegye esperesének székfoglalója.

1927 július 26.

Eskümnem elhangzása után legyen az első szó, a hála szava a mindenható Istenhez, aki engem, gyarló, méltatlan gyermekét a kálvinista lelkipásztorok között e tisztas állásba elhívott. Érzem, célja van velem, nagy dolgokat vár tőlem, az ő országának fokozottabb erővel való építését, eszközül akar felhasználni isteni céljainak keresztülvitelére. És én, a testben naggyá nőtt ember, összegör-

nyedek az isteni megbízatásnak súlya alatt. Jeremiás kétsége tölti el lelkemet. Sójhajtozom. „Ah, ah, Uram Isten! Ime én nem tudok beszélni, hiszen ifju vagyok én“. De hallom én is az ő bátorító szavát: „Ne mondd ezt: Ifju vagyok én, hanem menj mindazokhoz, akikhez küldelek téged és beszéld mindazt, amit parancsolok néked. Ne félj... én veled vagyok!“ (Jer. 1 r. 6. v.) És én, akinek az Úr kegyelme nem adta a bölcseségnek, a tudománynak, az ékesen szólásnak, a gyógyításnak a charismáját, de adta a hitnek, a reménységnek, a szeretetnek a lelki ajándékát, az Isten biztató szavára úgy megnyugszom s boldogan susogom: „elég nekem a Te kegyelmed!“

De hálás érzelmekkel köszönöm meg a nagytiszteltű és méltóságos egyházmegyei közgyűlésnek, illetve az egyházmegye presbitériumainak a belémhelyezett bizalmát is. Bizonyára eddig végzett munkásságomban látott valamilyen ígéretet, mely reménységet ad arra, hogy esperesi működésemhez fűzött váradalmak teljesedésbe menjenek. Fogadják köszönetem s hála jelül azt az ígéretet, hogy Isten segédelmével minden erőmmel azon igyekszem, hogy esperesi állásomnak minden kötelességét híven, lelkiismeretesen, az E. T. s esküm rendelkezéseinek megfelelően, de a szeretetnek lelkétől vezetve, töltssem be.

S most, mikor a hála szavai után keresem a vezérlő gondolatot, mely irányt szabjon, tartalmat adjon esperesi működésemnek, Jézusnak szava csendül fülemben mindent átható erővel: „Keresétek először Istennek országát s annak igazságát.“ Tisztán áll előttem, hogy mindazoknak, akik a Jézus szent nevével kapcsolatban vannak, akik az ő nevében szolgálnak, legelső feladatuk az *Isten országát keresni!* A kegyes, vallásos mozzanat volt a Jézus fellépésében is az első. Már Keresztelő János így készítette az Úrnak útját s egyengette az ő ösvényét: „Térjete meg, mert elközelgett a mennyeknek országa.“¹ Maga az Úr Jézus Krisztus is szórul-szóra ezekkel az igékkel kezdi meg megváltói munkásságát.² Tanítványainak is azt a parancsot adja: „Elmenvén, prédikáljatok, mondván: Elközelített a mennyeknek országa.“³

A Jézus ügyét szolgálni, az Istenországot építeni, Isten dicsőségét munkálni ma sem lehet másképpen, mint a kegyes, vallásos, imádságos érzések felébresztésével. Az egyházi életnek minden vonatkozásában, úgy a gyülekezeti életben, mint a gyülekezetek összességének kormányzatában, a mindenek felett álló, legelső feladat az evangélium hirdetése, a hívő lélek vallásos szükségleteinek a Krisztus evangéliumával való kielégítése. Ha a kereső, kutató, töprengő, kétségek, bizonytalanságok között hánykódó lelket meg nem tudjuk tölteni pozitív hittel, ha nem tudjuk személyes, függő viszonyba kapcsolni az élő Istennel s szent fiával az Úr Jézus Krisztussal, szólhatunk az angyalok nyelvén, csepegtethetünk szociális olajcseppeket, lehetünk a tudomány, a kultúra zászlóvivői, de emberi közösségünk nem lesz a béke, a bol-

¹ Mt. 3. r. 2. v. — ² Mt. 4. r. 17. v. — ³ Mt. 10. r. 7. v.

dogság, az üdvösség hazája, egyházunk a Krisztusban megváltottak egyháza, a szentek egyessége; adtunk valamit, de nem eleget, nem az egy szükséges dolgot az üdvösség után sóvárgó lelkeknek.

És valljuk meg, hogy a mai keresztyén, közelebbről a mai magyar református keresztyén egyház életéből éppen az „egy szükséges dolog”, a lényeg, a gerinc, az élő, munkás keresztyén hit halványult el. Éppen mert az evangélium ereje gyengén csörgedezik benne, hanyatlott vagy enyészett el a keresztyén életnek minden gyümölcse. Ha keresztyén kegyesség még mindig csak a templomok falai közé szorítkozik, ha nem járta át, mint erjesztő kovász, a hétköznapi életet, ha nincs az egyházban békesség, ha nincs szeretet, munka, ha nincs szociális tevékenység, ha nincs áldozatkészség, ez a jelenség mind annak a bizonyosága, hogy nincs benne élő hit, hogy megszakadt a személyes, bensőséges viszony az Isten és az ő gyermekei a megváltó Krisztus és az ő testvérei között.

Önmagunk ellen vétkeznénk, mert a felébredés, a feltámadás reménységét vetnénk el magunktól, ha be nem látnánk, hogy a magyar reformátusság kezd nagymértékben formalizmussá, szertartássá, belső meggyőződést nem fedő egyházi cselekménnyé lenni. A templomok látogatása, kisebb részben a sákramentomokkal való élés, az egyházhoz való ragaszkodásnak a hangoztatása, különösen itt, az alföldi vidéken még tekintélyes mértékben megvan. De nincs meg az öntudatos, élő, munkás hit, a bizonyoságtévesztés, a szolgálatnak a lelke, annak a hatalmas keresztyén gondolatnak az átélése, hogy a keresztyén vallásos érzés nem maradhat csak a templomok falai között bezárva, hanem a hétköznapi, munkáséletet kell átalakítani, megszentelni, Isten országává tenni. Szükséges, hogy mindent lenyűgöző erővel hassa át egész lelki világunkat az a meggyőződés, „nincsen senkiben másban idvesség, mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk, csak a Krisztus Jézus”. És ezt a világot, ahol élünk, hol kenyerünket keressük, munkánkat végezzük, át kell szőnünk a Jézus lelkével, a Jézus élet- és világnézetével, mert csak ő képes egyedül Isten országává tenni a földet s Isten gyermekévé az embert.

Ennek az evangéliomnak mind alkalmas, mind alkalmatlan időben való hirdetésére, meg a háztetőkről való prédikálására buzdítom én, mint esperes, az én lelkipásztortársaimat s a királyi papság elve alapján minden tagját a középszabolcsi egyházmegyének. Szükséges, hogy a mi egyházmegyénket is áthassa a lelki vallásébredés vágya, amely az egész magyarországi református egyházban hatalmas erővel tör előre.

Úgy fogom fel, hogy az egyházmegye s élén az esperes, nem azért van csupán, hogy adminisztráljon vagy egyházpolitikát üzzön. hanem azért, hogy inspiráljon, irányítson, indítást adjon, segítsen diadalra vinni Istennek országát. A csak adminisztráló egyházban nincsen lélek és élet! Ha a sérelmek politikáját üzzük s a más felekezetűek hitét és munkáját kárhozzatjuk, üres negatívumokkal

ébresztgetjük ideig-óráig a tespedésre hajló lelkeket, de nem adunk belső erőt, amely öntudatosá tenné a hívő lelki életét s megvédené az egyházat és annak tagjait minden veszedelemtől. Én látom és nem akarom letagadni a veszedelmet, ami fenyegeti a mi református egyházunkat. Egyrészt ott van a hitetlenség, amely eltulajdonítván a tiszta keresztyén liberális szent jelszavát, eszményeink lerombolására törekszik. Másrészt a keresztyén egyház kebelében az uralomra törekvő klerikalizmus s a folyton nagyobb erővel fellépő szekták. Ezek ellen egyetlen biztos óvszer az Isten országának a keresése, az öntudatos, erős meggyőződéssé fokozódó kálvinista hit. Ha úgy neveljük református egyházunk tagjait, hogy azok szilárdan megvannak győződve arról, hogy a Krisztus evangéliomának a mi evangéliom szerint reformált egyházunk a legtisztább, legeredetibb, legigazabb hordozója, ha egyházunk tagjait úgy igyekszünk nevelni, hogy szolgálatukkal, életük cselekedeteivel hitvallói, bizonyoságtévesztői, apostolai legyenek a mi Krisztus szerelmében gyökerező református hitünknek s egyházunknak, akkor biztos védő-paizst adtunk nekik minden ellenség ellen, akár a hitetlenek, akár a hívők táborából tör ellenünk!

Az, hogy saját híveink vallásos szükségletét igyekszünk buzgósággal kielégíteni, vallásos meggyőződésükben öntudatosá tenni, saját egyházát megszerettetni, a hozzá való hűség és ragaszkodás lelkét feltámasztani, ez senkinek a feltékenységét fel nem keltheti. Magunk ügyével s Istennek nagy-ságos dolgaival foglalkozván, munkásai vagyunk a felekezeti békességnek is. Mi, reformátusok vallásos dolgokban türelmesek vagyunk. A türelmetlenségnek átkát századokon keresztül hordoztuk, azért mi vallásos meggyőződéséért senkit sem üldözünk. Sőt nem habozunk kijelenteni, hogy a türelmetlenség, a mást bántó fanatizmus, nem keresztyén indulat és aki azt cselekszi, nem keresztyén, sőt nem is... magyar! Csonka-Magyarországnak mostani nehéz, megvetetett állapotában a felekezeti harcot nem félek hazaárulásnak nevezni. Sírját ássa nemzetének az, aki nem tud s nem akar békességben élni más felekezetű magyar testvéreivel!

Főgondomnak fogom tartani népnevelésünknek a Krisztus lelke szerint való fejlesztését. Az iskolát, ezt a drága kincset, a reformációtól örököltük. Nem lehet az életnek olyan nehéz, vagy esábitó kísértés, hogy erről a kincsről lemondjunk! Az iskola az egyház veteményes kertje, a gyermekek temploma. Szállóige ez közöttünk. Tegyük édes valósággá! Az, hogy az iskola, az egyház veteményes kertje, azt jelenti, hogy már itt vetegetjük el a fogékony gyermeki szívekbe vallásunknak szent eszméit. Hogy az iskola a gyermekek temploma, azt jelenti, hogy a református iskola nemcsak tudományt és ismeretet ad, de lelkeket formál, jellemeiket gyúr, nevel a Krisztus képére és hasonlatosságára, Isten örök dicsőségére. Minden erőmmel rajta leszek; hogy ez az eszmény az eddiginél fokozottabb mértékben valósuljon meg a mi református iskolánkban. Vezessen továbbra

is minden jellegű iskola között, mint kultúrtényező, de vezessen az öntudatos valláserkölesi nevelés tekintetében is s hordozza bátran e nevelői munkán a maga sajátos kálvinista bélyegét, amely mindig mélyen vallásos és hazafias.

Hogy iskoláink eszményi kálvinista iskolák legyenek, elismerem, jórészen tanítóképzésünktől függ. De függ a tanítóktól, lelkipásztoroktól s az egyházi hatóságoktól is. Ha a tanítók sohasem felejtik el, hogy ők kálvinista tanítók, hogy ők a református egyházban a református életideálok szolgálatára kötelezték magukat, ha a lelkipásztorok a tanítókat édestestvéreknek, munkatársaknak, barátoknak tekintik s velök szemben a minden emberi gyarlóságot elfedező krisztusi szeretettel viselkednek, ha az iskolafenntartók és egyházi hatóságok nemcsak kötelelességteljesítést várnak, de munkát, érdemet is jutalmaznak, meg vagyok róla győződve, hogy hatalmas lépéssel haladunk iskolaügyünkben is kálvinista ideáljaink megvalósítása felé.

Kell-e egy magyar református esperesnek valamást tenni arról, hogy a hitélet mélyítése, ápolása mellett, mindig hazafias lesz minden tette, elméjének minden gondolata, szívének minden dobbanása. Hazafias gondolatoknak, érzéseknek nem hangos, tüntető szavalása, hanem zajtalan, öntudatos, tervszerű, ellenszenvet nem keltő, hazát megszerettető, nemzetvédő munka az iskolában, szószéken s társadalmi szereplésekben, ami helyesnek ítélt s célravezető eszményképünk. S amikor sürgetjük a valláserkölesi élet mélyítését, akkor sürgetjük a nemzeti újjászületést is, mert szent meggyőződéssel valljuk a költővel: „Krisztussal feltámad, lesz még Magyarország!”

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Kedves Lelkésztestvéreim! Csak még egy kérdést! Aki a Jézus lelki világában igyekszik élni, aki Őt akarja hittel és étellel szolgálni, lehet-e az szeretetlen, testvértelen, igazságtalan, bosszúálló? Ne merje ajkára venni Jézus nevét, akit ilyen érzések vezetnek. Imádkozom folytonosan, hogy éntőlem is távozzanak az életemnek ezek a gonosz kísértő szellemei, hogy egyetlen esperesi működésemhez se tapadjon ennek szennye, bűne. Imádkozom, hogy itt az igazság és a békesség egymást csókolgassák, hogy lakozzék itt maga az Isten, akinek dicsőséges szolgálatára szenteltük mindnyájan magunkat.

Mélyen átérzem, hogy ezen eszmények megvalósítására vigyázóvá, őrállóvá, bizonyágtevővé, apostollá kellene válnom. Gyenge, erőtlen emberből a Szentlélek erejétől meghihletett misszionáriussá, aki előtt fényesen világol a cél: „menjete el, tegyete tanítványokká minden népeket“, de... hogy véghez vihetem-e? Nem tudom. Isten kezében vagyok jó igyekezetemmel s szándékommal; odaadom magam neki szívvel-lelékkel. Használjon fel engem akarata, bölcsesége, célja szerint. Boldog vagyok, ha szolgálhatok. Boldog volnék, ha valaha azt hallanám: „Jólvagyon jó és hív szolgám!”

Takarékpénztári csekkszám 43,916.

Külföld

A Mussolini gyóntatóatyja — a Reformierte Kirchenzeitungnak igen jól értesült róm. katolikus forrásból merített híradása szerint — egy jezsuita atya, akinél hetenként gyónik az olasz kormány feje. (R. K. 1927. 27. szám.)

Az angliai congregationalisták ez évi tavaszi konferenciája a jövő évre két moderátort választott az eddig mindig szokásos egy helyett: Smith Bertram és Wrigley Ferenc lelkipásztorokat, akiket négy évtizedes barátság és munkaközösség oly mélyen egymáshoz kapcsol, hogy sem ők maguk, sem az egyházuk nem tudták másként elképzelni a moderátorságukat, mint csak úgy, hogy ketten egyszerre vigyék. — A Ref. Kirchenzeitung ehhez ezt jegyzi meg: „Nyilván egyedülálló jelenség az egyháztörténelemben!” Nem igen tud a magyar protestáns egyházakban fennálló „kettős elnökség” intézményéről, amely ugyan jogi, nem pedig baráti alapon van szervezve, de amely a közelebbi és távolabbi multban szintén tudott felmutatni nagyon szép baráti összeforrásokat is.

Film és vallás. A „Királyok királya” c. film, amely Jézus életét mutatja be, Amerikában óriási sikereket arat. Ez nagyon örvendetes volna, ha másfelől nem tudnók, hogy ez a film a kegyes máz alatt tulajdonképpen teljesen az átlagos mozimódszerrel dolgozik: nagyszerű fényűzéssel keresztülvitt raffinált érzékesiklandozást nyújt (pl. keleti bacchanaliákat mutat be meztelen táncosnokkal stb.), a központjában pedig a régesrég hitvány és hazug blasphemía áll: Jézusnak és Mária Magdolnának „szerelmi története” (Júdás Magdolnára való féltékenységből árulja el Jézust stb. stb.) ugyanaz, amelyből mostanában a hirhedt Barbusse Henrik is, világbotrány-számba menő Jézus-könyvével, jó üzletet csinált magának. Egy másik, hasonlóan „vallásos” film előkészületei alkalmával az illető amerikai társaság pályázatot hirdetett a különböző bibliai szerepekre, s a pályázat eredményeképpen a Júdás szerepének betöltésére 5, a Józsefére 310, a Szűz Máriáéra 605, a Péterére 832, a Jézuséra 1658, a Mária Magdolnáéra 7876 pályázó jelentkezett.

Páris jósnőinek jelenlegi száma a rendőrség hivatalos megállapítása szerint 3460, akiknek átlagos napi keresménye meghaladja a 200,000 frankot (kb. 45,000 pengő!). Vannak napilapok, amelyek pusztán csak ezeknek a jósnőnek a hirdetéseiből évenként 300,000 frankot vesznek be. Rómában most halt meg egy híres jósnő, aki körülbelül 4 millió lira (kb. 1.260,000 pengő) értékű vagyont hagyott hátra. „Ez pedig a kárhóztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot...” (Ján. 3:19.)

Herriot, a radikális volt francia miniszterelnök és jelenlegi közoktatásügyi miniszter, résztvett a francia protestáns történelmi társulat 75 éves jubileuma alkalmából tartott díszgyűlésen, hol egy

érdekes rögtönzésben többek közt a következőképen emlékezett meg a francia reformáció nagyjairól: „Ők mindannyian igen sokat tettek a gondolat szabadságának és a szellem jogainak a biztosításáért. Boldog vagyok, hogy ezen ünnepi alkalommal köszönhetem nagy emléküket. Az élet legnagyobb értéke az, hogyha nagy érzelmek és nemes gondolatok szolgálatába tudjuk állítani.“ **ri.**

Halottaink

Arokháty Béla, a gyürei református egyház lelképásztora, a felsőszabolcsi egyházmegye tanácsbírája, Szabolcs vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, nemes életének 69-ik évében, 41 esztendei hűséges sáfárkodás után folyó évi aug. hó 1-én este 9 órakor az Úrban esendesen elhunyt. A megboldogult porrései augusztus 3-án, szerdán délután 3 órakor tétettek örök nyugalomra. „Légy hív mindhalálig és néked adom az életnek koronáját“.

R. Vozáry Erzsébet, a pápai református tanítónőképző-intézet tanárnője, 49 éves korában elhunyt. Aldott legyen emlékezete!

Haypál Margit néhai Haypál Benő, volt budapesti lelkész leánya, július 27-én 22 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. „Boldogok, akiknek szívök tiszta, mert ők az Istent meglátják.“

Különfélék

Protestáns világkonferencia Svájcban. A napokban nyitják meg ünnepi keretek között a svájci Lausanneban a protestáns egyházak világkonferenciáját. A konferencia a különböző protestáns felekezetek tudományos, egyházi és társadalmi feladataival foglalkozik. A világkonferencián Csonka-magyarország protestánsait dr. Ravasz László, dr. Antal Géza, dr. Raffai Sándor püspökök, báró Kaas Albert és Boér Elek egyetemi tanárok képviselik.

A szatmárcsekei református egyház július 31-én avatta fel szép ünnepség keretében 282 kgr-os új harangját. A harangavatás Sipos József esperes buzgó imádságával kezdődött. Márton Olga és Kandó Klára úrleányok hatásos szavalatát megelőzően Szalay Pál helybeli lelkész mondott lelkes beszédet. Majd istentiszteletre gyűltek a hívek a templomban. Török József kömörői lelkész fohásza után Fekete Lajos tiszakörödi lelkész mondott. Aggeus 2: 15—19. alapján költői képekben gazdag beszédet. Este műsoros estély volt, melynek változatos műsorát jórészt a helybeli fiatalság és a nap folyamán magát sokszor kitüntetett helybeli dalárda szolgáltatta. Boda Ferenc turistvándi segédlelkész — mint vendég — Sajó Sándornak egy költeményét adta elő. Az est sikere különben helyi lelkészen kívül Melegh Dezső karnagy érdeme. A nap eseményei iránt vidékszerte nagy érdeklődés mutatkozott. Mintegy 15 községből (megszállt területeiről is) sereglett össze a hallgatóság a Himnusz-

költő falujába, hogy az áldozatkészségüket szépen bebizonyított szatmárcsekei hívek örömeiben részt vegyen, hogy velük együtt imádkozzék a „megbűnhődött“ (?) jövendőért.

Hitvédelmi előadás. A debreceni Kálvinisták Templomegyesületének hitvédelmi szakosztálya aug. 5-én, délután 6 órakor gyűlést tartott a kollégium dísztermében igen nagy érdeklődés mellett. Előadást tartott Halász András vallástanító-lelkész.

Lelkészválasztás Pápan. A pápai gyülekezet Kiss József esperes-lelkész elhunytával megüresedett lelkészi állásra Olé Sándor móri lelkészt választotta pasztorául. Isten áldása legyen a gyülekezetben és az új pasztoron egyaránt.

Protestáns zarándoklat a Szentföldre. (Kérjük laptársainkat e sorok szíves átvételére.) A francia protestánsok egy bizottsága ez év folyamán kitűnően sikerült zarándoklatot rendezett a Szentföldre, lelképásztorok és orientalista szakudósok vezetésével. Az 1928-adi év hűsvétje körül meg akarják ismételni ezt a sok lelki áldást eredményező vállalkozást. Fölmerült az óhaj magyarbarát francia református körökben, hogy ezen a második úton magyar hittestvérek is minél többen részt vegyenek. Amidőn ezt őszinte örömmel közhírré tesszük, felhívjuk az érdeklődő református és evangélikus hittestvéreket, hogy a közelebbi részletekről érdeklődjenek a rendező bizottság titkáránál, *Mónod* André párisi ref. lelképásztornál Páris, 47 rue de Clichy (IXme). A titkár úrnak lehet írni a francián kívül német és angol nyelven is. A részvételi költségek tudomásunk szerint mérsékeltek, ellenben természetesen kívánatos a francia nyelvnek legalább olyan-amilyen bírása. Dr. Révész Imre.

A makói református Nőegylet elhatározta, hogy idegenben elhalt és nyugvó hősi halottaik emlékére megfelelő emlékoszlopot állíttat a temetőben. Az emlékmű költségeinek előállítására pedig nagyobb arányú gyűjtőakciót indít a hívek körében.

Lelkészválasztás. A vámosújfalui gyülekezet egyhangú meghívással választotta lelkészévé Nagy Sándor Béla sárospataki hitoktató-lelkészt, volt főiskolai széniort. Isten áldása kísérje működését gyülekezetében.

Balatonalmádiban, július hó 28 án 500 református tanító jelenlétében adták át rendeltetésének az Országos Református Tanítók Üdülőházát, mely 33 szobából áll s 100 ember befogadására képes.

A makói református egyház ünnepe. A makói református egyház szeptember elején nagy ünnepélyt rendez, amelynek keretében felavatják az egyház által tavaly alapított Bethlen István gróf polgári fiúiskolának most elkészült iskolaépületét, valamint a makói református ótemplom részére öntetett 27 mázsás Horthy-harangot, amely a Kormányzó úr arcképét viseli. Az ünnepélyre küldött-ségileg hívják meg gróf Bethlen István miniszterelnököt, dr. Baltazár Dezső püspököt és a politikai, valamint az egyházi élet számos előkelőségeit.

Adomány a Bethlen Gábor Ház-alap javára. Bihar vármegye törvényhatósága a felállítandó Bethlen Gábor Ház alapja javára 80 pengőt adományozott.

A magyar protestáns nők országos szövetsége október hó nap második felében rendezi 4-ik országos nőimunka kiállítását. Célja: bemutatni, mivel foglalkozik a magyar asszony. Akik ezen a kiállításon részt akarnak venni, vagy munkájukat értékesíteni kívánják, forduljanak a szövetség vezetőségéhez, Budapest, VIII., Üllői-u. 24.

A szolgálat jutalma. A debreceni Arpád-téri hívek közszeretében álló volt segédlelkészüket: Kovács Pál fegyverneki lelkészt távozásra alkalmából szép arany pecsétgyűrűvel és értékes ajándékokkal lepték meg.

Új segédlelkész Debrecenben. Kovács Pál fegyverneki lelképásztorra történt megválasztásával megüresedett Arpád-téri segédlelkészi állásra Kolozsváry Kiss László mellé püspök úr Magyar Bertalan végzett hittanhallgatót rendelt. Isten áldása kísérje minden forgolódását a gyülekezetben.

A szamosháti belmissziói Kör kellemes és hasznos délutánt szerzett a szamosangyalosi gyülekezetnek a július 31-én ott rendezett vallásos délután rendezésével. Hadady István sz.-becsi lelkész elő- és utóimát mondott, Kósa Zsigmond, komlódtótfalui lelkész, a kör elnöke a belmissziói munka szüksége ségéről beszélt s a híveket e munkában való részvételre buzdította. A helybeli dalárda két énekszám, Nemes Imre helybeli lelkész szóló-éneke és Béla h.-nánási gimn. tanuló szép szavalata tették még kedvesebbé a délutánt, a nagy testi munkálkodás közben lelki eledelt is nyújtva az éhező gyülekezeti tagoknak, kik azon szép számban vettek részt.

Darányi Ignác hagyatéka a Keresztyén Ifjúsági Egyesületnek. B. E. Darányi Ignác, a rémreg elhunyt ny. miniszter végrendeletében megemlékezett a budapesti Keresztyén Ifjúsági Egyesületről is, részére 500 pengőt hagyományozván. Értesülésünk szerint az egyesület ez összeggel akarja megkezdeni balatoni üdülőjének gyűjtő akcióját.

Az 5. európai keresztyén szövetségi konferencia az utolsó hetekben felmerült súlyos akadályok csodálatos elhárulása után az eredeti terveknek megfelelően fog megtartatni. A konferencia rendezősége lehetővé akarta tenni a részvételt minél szélesebb rétegeknek s ezért a belépődíjat is felére szállította azok részére, kik a konferenciának nem tagjai, hanem csak egyes kiválasztott gyűlésekre mennek el. A Városi Színházban 9-én este 7-kor tartandó nagy megnyitó-ünnepély, a 12-én este 7-kor tartandó nagy vallásos hangverseny és a 14-én este 7-kor tartandó nagy záró-ünnepély alkalmával a páholyülések ára csak 1 pengő, erkélyüléseké 50 fillér. Délelőttöként a magyar nyelvű konferencián (pesti Vigadó) és angol-német nyelvű konferencián (Zeneművészeti Főiskola nagy hangversenyterme) a belépődíj 50 fillér. Teljesen ingyenesek a 10-én este 7 órakor a pesti Vigadóban, a Zeneművészeti Főiskola nagy hangversenytermében és a régi képviselőházban egyidejűleg tartott nagy evangélikus estélyek; ez alkalmakkor Pollock János ir, Monsky Miksa osztrák lelkész, Czeg-

lédy Sándor, Turóczy Zoltán, Benkő István és a New-Yorkból érkező Takaró Géza fognak hatalmas előadásokat tartani. Nagy érdeklődés mutatkozik az augusztus 13-án Esztergomba rendezendő hajókirándulás iránt, melyen bármely érdeklődő részt vehet; a menetdíj 2 pengő, élelmiszerral mindenki maga elláthatja magát, vagy részt vesz a rendezőbizottság által nyújtott közös étkezéseken. (Ebéd 1:50, vacsor-1:30 P.) Rendkívül impozáns lesz augusztus 14-én délután a zászlókkal és 200 feliratos táblával való felvonulás, melybe való részvételre a konferencia rendezősége ez úton is felkér mindenkit, ki meggyőződéses tagja egyháznak. A budapesti és budapestkörnyéki ref. és ev. gyülekezetek a Rákóczy-téren és a Rákóczy-tér körül levő utcarészekben gyülekeznek össze, hogy kellő pillanatban a menetbe csatlakozva, a Vermezőre vonuljanak, hol több csoportban hatalmas előadások hangzanak el e közös tárgyról: „Királya Jézust koronázzátok!” A konferenciából a rádió, egy előző tervtől eltérőleg, csak a Kálvin-téri konferenciai istentiszteleteket (9 órakor dr. Ravasz László, 10 órakor Modersohn Ernő prédikál, utóbbi magyarra tolmácsolva) és 11 órakor a budai ev. templomból Paulik János nyiregyházi ev. főesperes beszédét továbbítja. 10 órakor a régi képviselőházban lesz hatalmas gyermekistentisztelet. A családok részvételére is gondolt a rendezőbizottság. A konferencia tagsági díja 6 pengő, de ha ugyanazon családból mások is résztvesznek, azok már csak 3 pengőt fizetnek s ez összegért a konferencia összes gyűléseit és a keresztyén szövetségi kiállítást (Érsek-utcai elemi iskola, Terézvárosi plébánia templom háttámaszánál) is látogathatják. A külföldiek közül a németek nagyobb része és más északi kiküldöttek 8-án este érkeznek a bécsi hajóval, az angolok nagy csoportja 9-én este érkezik ugyancsak a bécsi hajóval, az előbbieket az Eötvös-térre, utóbbiak a Petőfi-térre. Aki a budapestiek közül teheti, jelenjen meg üdvözlésükre.

A diósgyőri és diósgyőrvasgyári egyházközösségek egyesítését a tiszáninneni egyházkerület Miskolcon tartott közgyűlése kimondotta. A két egyházközösség ugyanis egy politikai községben létesült annakidején. Azóta is folyton vágyódott arra, hogy a régi állapotok visszaállítsanak, mert híveik is egyforma életviszonyok közt élnek. Ez az egyesítés egy — egészen a reformáció kezdetéig visszanyúló — történelmi múltú egyház eredeti állapotát állította helyre. A tiszáninneni egyházkerületben Miskolc után Diósgyőr lett így a legnagyobb református egyház, két templommal és két lelképásztorral.

Segédlelkészi, vallástanítói (hitoktatói), vagy egyházi adminisztrációs (irodai) állást keres első és második lelkészképesítő oklevéllel, továbbá államszámviteltani államvizsgával és katonai szolgálattal bíró református segédlelkész, a tiszántúli, vagy bármilyen egyházkerület területén. Választ a kötelességek és a fizetési feltételek megjelölésével kér. Címe a szerkesztőségben.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől

1998—1927.

Körlevél

a középfokú iskolák fenntartóihoz, a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Tudomásul vétel végett alább szószerinti szövegében közlöm a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak folyó évi július hó 4-én 50,356. sz. alatt kelt leiratát:

„Az állam gazdasági egyensúlyának helyreállítása szükségessé tette az állami tanintézeti alkalmazottak tekintélyes részének elbocsátását, sőt a jövőben még további redukálásra is kell törekedni. Ennélfogva az állami tanintézeteknél elhelyezkedési lehetőségek csak a legszorosabb mértékben állnak be, úgy, hogy az állásnélküli tanárok és tanítók száma egyre emelkedik a csonka ország területén. Ily körülmények között arra kell törekedni, hogy az állami tanintézetekben adódó elhelyezkedési lehetőségek az itt képesített tanároknak tartassanak fenn és ki kell kapcsolnom az elhelyezkedéseknél az elszakított területekről átjött vagy átjönni akaró alkalmazottakat. Ehhez a középosztály mai rendkívül mostoha kereseti és megélhetési viszonyai miatt következetesen ragaszkodnom kell.

Ezzel szemben mind gyakoribb jelenség, hogy különösen felekezeti iskolák fenntartói a csonka ország területén levő és elhelyezkedésüket váró pályázókra nincsenek kellő tekintettel és az ország elszakított területén levő, illetőleg onnan átjövő pályázókat szemelnek ki, akik legtöbbször csak itteni megválasztásuk után szakítják meg az elcsatolt területekkel való kapcsolatukat.

Mig tehát egyfelől az állami állások betöltésénél az itteni helyzet miatt egyes egészen kivételes esetektől eltekintve, az elcsatolt területekről való tanerők alkalmazásától el kell zárkóznom, ezzel szemben a felekezeti iskolák fenntartói az elcsatolt területekről való tanerőkkel szemben, az illetők szempontjából egyébként teljesen érithető méltányosságot szabadon gyakorolják, úgy azonban, hogy végső következményében az ebből eredő fizetéskiegészítés és nyugdíj (vagy legjobb esetben csak nyugdíj) a magyar államkincstár terheit szaporítja, amelynek nyugdíjterhe a létszámapasztások folytán amúgy is szinte elviselhetetlen.

Mindezekre való tekintettel tisztelettel felkérem a Főtiszteletű Egyházi Főhatóságot, hogy elcsatolt területekről átjött vagy átjövendő tanerők alkalmazását mellőzni és az állások betöltésénél az itt levő állástalan pályázókra figyelemmel lenni méltóztassék.

Tisztelettel felkérem a Főtiszteletű Egyházi Főhatóságot, hogy minden olyan esetben, amikor

az érdekelt iskola tanszemélyzetének kiegészítése más módon, mint elcsatolt területről átjövő tanerő alkalmazásával nem látszik megoldhatónak, engem előzetesen meghallgatni méltóztassék.

Ugyanilyen kéréssel fordulok a Főtiszteletű Egyházi Főhatósághoz az elcsatolt területekről Csonkamagyarországba jövő lelkészek kongruás állomáson való alkalmazása tekintetében is.

Budapest, 1927. évi július hó 4-én.

Klebelberg.

Tisztelettel

Debrecen, 1927. évi július hó 25.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A Nagykereki református egyház pályázatot hirdet a II-ik, illetve a III-ik tanítói állásra.

Az előbbi fizetése: 1. Az egyháztól 8¹/₂ hold föld. 2. Lakás (két szoba, konyha, kamara, pince). 3. A községtől ismétlőiskola vezetéséért 62 pengő 50. fillér Értékegység 14. Törvényes fizetésig állami kiegészítés.

A másodiknál lakbér, a mindenkori fizetés 10%-a és az állami fizetést kiegészítő segély. Belmissziói tevékenység, női kézimunka, tisztársak és a lelkész helyettesítése megkívántatik. Pályázati határidő augusztus 20. Állás szeptember 6-ig elfoglalandó.

Az iskolaszék.

Pályázat

a tiszakürti református egyház halálozás folytán megüresedett lelkészi állására.

Javadalom: 1. Föld, 37 kat. hold, 1185 négyszögöl (e földből 6 kat. hold szőlő, közben gyümölcsfákkal, kapáslakással). 2. Termény: búza 33 hl. 28 l.; árpa 33 hl. 28 l. 3. Bor: 1 hl. 68 l. 4. Legeltetési jog 2 tehén és 4 sertés után. 5. Készpénz az egyház pénztárából: 242 korona 12 fillér (280 P 86 fillér). 6. Keresztelési, esketési és temetési stóla az egyházkerületi és egyházmegyei szabályok értelmében. 7. Kongrua: 151 korona 21 fillér (175 P 40 fillér). 8. Lakás, kert természetben. *Kötelesség:* az Egyh. Törv. I. t.-c. 143., 144. és 145 §§-aiban van megállapítva. — *Jegyzet.* Az állami és vízszabályozási adókat az egyház fizeti. A megválasztandó lelkész elődje özvegyének 1000, azaz egyezer pengő beruházási költséget megtéríteni köteles. Pályázati határidő: 1927 augusztus 14. Az állás a kegyeleti idő leteltével, **1929 január 1-én, elfoglalandó.** Pályázók kérvényeiket Török Imre espereshez Kisújszállásra küldjék. Pályázati okmányok vissza küldéséhez szükséges bélyegek a kérvényhez csatolandók.

Debrecen, 1927 július 21.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

RUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Pályázat.

A konyári református egyház pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett 2. sz., esetleg az áthelyezés folytán megüresedett tanítói állásra. Javadalom: egyháztól lakbér, 203 □-öl kert, 9 kat. hold 1270 □-öl szántó föld, 20-91 q rozs, 18 q fa; községtől: 4 hold 800 □ öl legelő, 200 kéve nád, 2 szekér széna. Értékegység: 37.

Kötelesség: a presbitérium által kijelölt osztály, vagy osztályok vezetése. Belmissziói munkában segédkezés. Akadályoztatás esetén lelkész, kántor helyettesítése. B) listások, menekültek, orgonázásban, zenében jártasok előnyben. Szükséges okmányok a hirdetés megjelenésétől számított 10 nap alatt lelkészi hivatalhoz küldendők. Személyes megjelenés előnyös. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Konyár, 1927 július 27.

Úry Ferenc
református lelkész.

Pályázat.

A téglási négy tanerős elemi iskola fenntartó-testülete pályázatot hirdet a II. számú férfitanítói állásra.

Kötelessége: A presbitérium által reábizott osztályok vezetése. Ha szükséges, kántori teendők helyettesítése orgonával. Egyházi, belmissziói és irodai munkában segédkezés. Gazdasági ismétlő fiúiskolában vallástani és közismereti tárgyak tanítása díjtalanul.

Fizetése törvényszerű készpénz államsegéllyel, lakás természetben. Fenti külön munkákért egy öl tűzifa és külön 400 öles kert.

Pályázati határidő aug. 11. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Presbitérium.

A *biharnagybajomi* református egyház lemondás folytán megüresedett egyik tanítói állására pályázatot hirdet. Fizetés törvényszerű készpénz, egyelőre lakásbérrel, pár hónap múlva, a „kisbajomi” részen épülő iskolánál természetbeni lakás. Kötelesség: a presbitérium által rábizandó osztályok vezetése. Menekültek, B) listások, kántori képesítéssel bírók, leventetanfolyamot végzettek,

belmissziói munkában segédkezni kész, *nős férfitanítók* előnyben részesülnek. Pályázati határidő augusztus 25 este 6 óra. — Az állás szeptember elsején elfoglalandó.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SAJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a **megyésületek** hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabóia.

Debrecenben rendelések átvételére Tóth József szabómester úr Csapó-utca 59. szám. — Újpesten Petőcz Endre szabómester úr készsége állanak feleim szolgálatára.

Tekintetes SZÁNTÓ JÓZSEF papi szabó cég

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Folyó hó 3-án kelt levelére értesitem, hogy Thomay Dezső theológus barátom jelenleg ugyan még Debrecenben tartózkodik, de június 1-től kezdve már Vésztőre (Bihar m.) van segédlelkésznek kinevezve. Palástra azonban sürgősen szüksége van s így szíveskedjék Szántó úr ezt még debreceni címére elküldeni.

Nem mulaszthatom el, hogy annak a palástnak a készítéséért, amelyet nekem még 1925-ben édes anyám rendelt Önöknél, ne gratuláljak.

Már két éves. Sokszor megázott s úgyszólván minden nap használatban van, de mégis új, jó, izléses és csinos. Minden theológus barátomnak és segédlelkész társaimnak szívesen és jó lelkiismerettel fogom a céget figyelembe ajánlani.

Debrecen, 1927 május 6.

Tisztelettel:

Tukacs György, debreceni s.-lelkész,
főiskolai szénior.

Kedves Szántó Úr!

Gyülekezetem abból az alkalomból, hogy a biharmegyei Ártándra megválasztottak rendes lelkésznek, egy szép palásttal és süveggel óhajt megajándékozni, melynek december 15-re legkésőbb itt kell lenni, mivel már karácsonykor, vagy előtte vasárnap kibúcsúzom. Kérem ezért azonnal értesíteni Szabó Károlyné címére, hogy a közönség előtt felmutathassa, zárt levélben, hogy mennyibe kerül 159 cm. hosszú palást és 58-as süveg.

Válaszát várva és méltányos árat remélve, maradok kíváló tisztelettel
Kaba, 1926 nov. 30. *Koródy Gyula*, ref. lelkész.

Kedves Szántó Úr!

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünket s igazán nagyon meg vagyok elégedve.

A pénz postán beküldtettem.

Kaba, 1926 dec. 13.

Koródy Gyula, ref. lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: **EKLI JÓZSEF.**)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.
AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA
Sp ecialis órák javítása
Mindennemű órák raktára.
Az 19 6. évi debreceni
Iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti
orsz.kiallításán aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ŐR-
HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 813-53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevelét és az 1925. Orsz. Kézművesipari Tárlat versenyén a m. kir. korm. díszoklevéllel kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által díszoklevéllel kitüntetve.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedése
Debrecen.
Alapította 1819-ben Sesztina János.
*
A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárúk
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

Debrecen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

Megjelent !!

A
„Református Egyházi Könyvtár”

XV. számú
rendkívüli kötete:

„Ágenda”

A magyar református egyház
liturgiás könyve.

SZERKESZTETTE

Dr. Ravasz László

Dunamelléki ref. püspök.

ÁTNÉZTÉK

Dr. Antal Géza

Dunántuli ref. püspök.

Dr. Baltazár Dezső

Tiszántuli ref. püspök.

Dr. Révész Kálmán

Tiszáninneni ref. püspök.

508 oldal terjedelemben, 1/1 vászon, ara-
nyozott felirattal ellátott kötésben

ára 23.— pengő.

Kapható és megrendelhető a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószer- és
zenemű nagykereskedésben

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.